

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐๖ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๕ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจย

อักษรย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	หมายถึง	ค่า Sum of Squares (ผลบวกกำลังสองของคะแนน)
df	หมายถึง	ค่า Degree of freedom (ชั้นของความเป็นอิสระ)
MS	หมายถึง	ค่า Mean Square (ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน)
Sig.	หมายถึง	ค่า Significant (ระดับนัยสำคัญ)
F	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
*	หมายถึง	ค่า allowable error ๐.๐๕ (ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้)

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพผู้ปกครอง ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๓๐๖)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๘๕	๒๗.๘
หญิง	๒๒๑	๗๒.๒
รวม	๓๐๖	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
๑๔-๑๕ ปี	๑๔	๔.๖
๑๖-๑๗ ปี	๒๒๐	๗๑.๙
๑๘ ปีขึ้นไป	๗๒	๒๓.๕
รวม	๓๐๖	๑๐๐.๐
๓. อาชีพผู้ปกครอง		
รับราชการ	๑๙	๖.๒
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๗๓	๒๓.๙
รับจ้าง	๑๔๕	๔๗.๔
เกษตรกร	๖๙	๒๒.๕
รวม	๓๐๖	๑๐๐.๐
๔. ระดับชั้นเรียน		
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๙๖	๓๑.๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๙๘	๓๒.๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๑๒	๓๖.๖
รวม	๓๐๖	๑๐๐.๐

๕. ระดับผลการเรียน

เกรดต่ำกว่า ๒.๐๐	๕	๑.๖
เกรด ๒.๐๑-๓.๐๐	๑๑๙	๓๘.๙
เกรด ๓.๐๑-๔.๐๐	๑๘๒	๕๙.๕
รวม	๓๐๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒ และเป็นเพศชาย มีจำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘

อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๖ – ๑๗ ปี มีจำนวน ๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๙ รองลงมา มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕ และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ มีอายุต่ำกว่า ๑๔ – ๑๕ ปี มีจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖

อาชีพผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีจำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔ รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙ และที่มีจำนวนต่ำสุดคือ มีอาชีพรับราชการ มีจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒

ระดับชั้นเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖ รองลงมา ระดับชั้นมัธยมปีที่ ๕ มีจำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐ และที่มีจำนวนต่ำสุดคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีจำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔

ระดับผลการเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑-๔.๐๐ มีจำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕ รองลงมา มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑-๓.๐๐ จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๙ และที่มีจำนวนต่ำสุดคือ มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๒.๐๐ มีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ด้านความจริงใจซื่อตรง ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความมีระเบียบวินัย แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม

(n = ๓๐๖)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ด้านความจริงใจซื่อตรง	๔.๑๕๕	๐.๕๕๑	มาก
๒. ด้านความเมตตากรุณา	๔.๑๓๔	๐.๕๕๒	มาก
๓. ด้านความกตัญญูทวาที	๔.๒๓๙	๐.๕๕๒	มาก
๔. ด้านความมีระเบียบวินัย	๔.๐๕๓	๐.๕๖๕	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๑๔๕	๐.๕๘๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๔.๑๔๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือ ด้านความกตัญญูทวาที มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๓๙ รองลงมาคือ ด้านความจริงใจซื่อตรง มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๕๕ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๕๓

ตารางที่ ๔.๓ แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความจริงใจโดยตรง**

(n = ๓๐๖)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. พระสงฆ์มีการแนะนำให้ความรู้ธิบายความหมายของ ความจริงใจโดยตรง	๔.๑๘๓	๐.๗๑๙	มาก
๒. พระสงฆ์มีการแนะนำและเป็นตัวอย่างในเรื่องการพูด โดยยึดหลักของความจริง	๔.๑๕๓	๐.๖๘๖	มาก
๓. พระสงฆ์มีการแสดงออกด้วยความจริงใจเวลาทำการ เรียนการสอน	๔.๑๔๐	๐.๗๕๓	มาก
๔. พระสงฆ์ให้การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องความ ประพฤติตนด้วยความจริงใจโดยตรงทั้งต่อตนเองและ สังคม	๔.๒๑๕	๐.๗๖๓	มาก
๕. พระสงฆ์เป็นแบบอย่างและแนะนำนักเรียนให้พูด โดย ยึดถือความถูกต้องว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไร	๔.๑๙๙	๐.๗๘๖	มาก
๖. พระสงฆ์มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเรื่องความจริงใจ โดยตรงพร้อมแนะนำเสนอแนะเพิ่มเติม	๔.๐๔๒	๐.๗๖๔	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๑๕๕	๐.๕๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความจริงใจโดยตรง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๕๕$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ทุกประเด็นมีความคิดเห็นในระดับมาก ประเด็นที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือ พระสงฆ์ให้การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องความประพฤติตนด้วยความจริงใจโดยตรงทั้งต่อตนเองและสังคม มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๑๕ รองลงมาคือ พระสงฆ์เป็นแบบอย่างและแนะนำนักเรียนให้พูด โดยยึดถือความถูกต้องว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไร มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๙๙ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ พระสงฆ์มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเรื่องความจริงใจโดยตรงพร้อมแนะนำเสนอแนะเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๔๒

ตารางที่ ๔.๔ แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความ
เมตตากรุณา**

(n = ๓๐๖)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. พระสงฆ์แนะนำให้เข้าใจความหมายของความเมตตา กรุณาที่เข้าใจง่าย	๔.๑๖๖	๐.๗๑๑	มาก
๒. พระสงฆ์สั่งสอนและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้รู้จักการ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน	๔.๑๘๙	๐.๗๕๗	มาก
๓. พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างในเรื่องการสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้อื่นทุกครั้งที่มีโอกาส	๔.๐๖๕	๐.๗๓๔	มาก
๔. พระสงฆ์แนะนำแก่นักเรียนให้รู้จักความมีเมตตากรุณาต่อ เพื่อนในห้องเรียนและคนในสังคม	๔.๑๘๘	๐.๗๕๕	มาก
๕. พระสงฆ์แสดงออกด้วยความเมตตาเวลาทำการสอน	๔.๐๗๘	๐.๗๓๘	มาก
๖. พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในเรื่องการ รู้จักสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น	๔.๑๑๔	๐.๗๕๗	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๑๓๔	๐.๕๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความเมตตา
กรุณา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๓๔$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมี
ความคิดเห็นในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือ พระสงฆ์สั่งสอนและเป็นแบบอย่าง
แก่นักเรียนให้รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘๙ รองลงมา พระสงฆ์แนะนำแก่นักเรียน
ให้รู้จักความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนในห้องเรียนและคนในสังคม มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘๘ และที่มีความ
คิดเห็นต่ำสุดคือ พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างในเรื่องการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่นทุกครั้งที่มี
โอกาสมีค่าเฉลี่ย ๔.๐๖๕

ตารางที่ ๔.๕ แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความ**
กตัญญูกตเวที

(n = ๓๐๖)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. พระสงฆ์ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องของความหมายของ ความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ	๔.๓๖๖	๐.๖๘๔	มาก
๒. พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้แสดง ความดูแลพ่อแม่ผู้ปกครองเมื่อท่านเจ็บป่วย	๔.๒๖๑	๐.๗๖๑	มาก
๓. พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้ปฏิบัติ ต่อผู้มีพระคุณด้วยความจริงใจ ทั้งต่อหน้า และลับหลัง	๔.๒๗๑	๐.๗๓๔	มาก
๔. พระสงฆ์แนะนำสั่งสอนนักเรียนให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อ แม่และคุณครูอย่างเคร่งครัด	๔.๑๘๙	๐.๗๗๐	มาก
๕. พระสงฆ์มีการแนะนำแก่นักเรียนให้เมื่อกลับถึงบ้านให้ช่วย ผู้ปกครองทำงานบ้านอย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๑๗	๐.๗๖๓	มาก
๖. พระสงฆ์สั่งสอนและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้ดูแลเอา ใจใส่ต่อผู้ที่มีอุปการคุณ	๔.๒๓๒	๐.๗๖๙	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๒๓๙	๐.๕๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความกตัญญู
กตเวที โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๓๙$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมี
ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความความคิดเห็นสูงสุดคือ พระสงฆ์ให้ความรู้ความ
เข้าใจเรื่องของความหมายของความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๖๖ รองลงมาคือ
พระสงฆ์แนะนำและเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณด้วยความจริงใจ ทั้งต่อหน้าและ
ลับหลังมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๗๑ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ พระสงฆ์มีการแนะนำแก่นักเรียนให้เมื่อกลับ
ถึงบ้านให้ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๑๗

ตารางที่ ๔.๖ แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความมีระเบียบวินัย**

(n = ๓๐๖)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. พระสงฆ์แนะนำสอนให้ความรู้ในเรื่องระเบียบวินัย	๔.๑๒๗	๐.๗๒๘	มาก
๒. พระสงฆ์ตักเตือนเสนอแนะแก่นักเรียนเรื่องการแต่งกาย เพื่อความเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน	๓.๙๗๓	๐.๗๘๘	มาก
๓. พระสงฆ์แนะนำแก่นักเรียนให้รู้จักขออนุญาตก่อนออก นอกห้องเรียนหรือนอกโรงเรียน	๓.๙๖๗	๐.๘๒๕	มาก
๔. พระสงฆ์แสดงออกเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนเรื่องการ รักษาเวลา รักษาระเบียบวินัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน	๓.๙๘๓	๐.๗๖๑	มาก
๕. พระสงฆ์เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนเรื่องการรักษาความ สะอาดเรียบร้อยในโรงเรียน	๔.๐๓๒	๐.๗๕๘	มาก
๖. พระสงฆ์แนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องการไม่ก่อการ ทะเลาะวิวาท หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น	๔.๒๓๘	๐.๗๕๘	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๐๕๓	๐.๕๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๕๓$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความความคิดเห็นสูงสุดคือ พระสงฆ์แนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องการไม่ก่อการทะเลาะวิวาท หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๓๘ รองลงมาคือ พระสงฆ์แนะนำสอนให้ความรู้ในเรื่องระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๒๗ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ พระสงฆ์แนะนำแก่นักเรียนให้รู้จักขออนุญาตก่อนออกนอกห้องเรียนหรือนอกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๖๗

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพผู้ปกครอง ระดับชั้นเรียน และระดับผลการเรียน แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD)

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๘๕	๔.๑๗๘	๐.๐๕๔	๐.๗๔๓	๐.๔๕๘
หญิง	๒๒๑	๔.๑๓๓	๐.๔๗๔		

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยวิธีการทดสอบค่า (t-test) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน (เพศชาย $\bar{X} = ๔.๑๗๘$, เพศหญิง $\bar{X} = ๔.๑๓๓$) มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.
๑๔ - ๑๕ ปี	๑๔	๔.๑๙๐	๐.๖๙๗
๑๖ - ๑๗ ปี	๒๒๐	๔.๑๔๗	๐.๔๗๓
๑๘ ขึ้นไป	๗๒	๔.๑๓๒	๐.๔๖๘
ค่าเฉลี่ยรวม	๓๐๖	๔.๑๔๕	๐.๔๘๒

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๒๒	๒	๐.๐๑๑	๐.๐๔๖	๐.๙๑๖
ภายในกลุ่ม	๗๑.๐๓๑	๓๐๓	๐.๒๓๔		
ผลรวม	๗๑.๐๕๓	๓๐๕			

จากตาราง ๔.๘, ๔.๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน (อายุระหว่าง ๑๔- ๑๕ ปี $\bar{X}$ = ๔.๑๙๐, อายุระหว่าง ๑๖ - ๑๗ ปี $\bar{X}$ = ๔.๑๔๗, อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป $\bar{X}$ = ๔.๑๓๒) มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

อาชีพผู้ปกครอง	n	$\bar{X}$	S.D.
รับราชการ	๑๙	๔.๐๘๙	๐.๔๐๐
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๗๓	๔.๑๔๖	๐.๔๗๗
รับจ้าง	๑๔๕	๔.๑๗๗	๐.๔๖๘
เกษตรกร	๖๙	๔.๐๙๔	๐.๔๘๒
ค่าเฉลี่ยรวม	๓๐๖	๔.๑๔๕	๐.๔๘๒

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๘๗	๓	๐.๑๒๙	๐.๕๕๑	๐.๖๔๘
ภายในกลุ่ม	๗๐.๖๖๖	๓๐๒	๐.๒๓๔		
ผลรวม	๗๑.๐๕๓	๓๐๕			

จากตาราง ๔.๑๐, ๔.๑๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน (รับราชการ $\bar{X} = ๔.๐๘๙$, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X} = ๔.๑๔๖$, รับจ้าง $\bar{X} = ๔.๑๗๗$, เกษตรกร $\bar{X} = ๔.๐๙๔$) มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับชั้นเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

ระดับชั้นเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๙๖	๔.๒๕๘	๐.๔๙๒
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๙๘	๔.๑๑๓	๐.๔๖๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๑๒	๔.๐๗๗	๐.๔๘๐
ค่าเฉลี่ยรวม	๓๐๖	๔.๑๔๕	๐.๔๘๒

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับชั้นเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๓๘	๒	๐.๙๑๙	๔.๐๒๒*	๐.๐๑๙
ภายในกลุ่ม	๖๙.๒๑๕	๓๐๓	๐.๒๒๘		
ผลรวม	๗๑.๐๕๓	๓๐๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๒, ๔.๑๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม

ถามที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน (มัธยมศึกษาปีที่ ๔ $\bar{X} = ๔.๒๕๘$, มัธยมศึกษาปีที่ ๕ $\bar{X} = ๔.๑๑๓$, มัธยมศึกษาปีที่ ๖ $\bar{X} = ๔.๐๗๗$) มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับชั้นเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับชั้นเรียน		มัธยมศึกษาปีที่ ๔	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	มัธยมศึกษาปีที่ ๖
	$\bar{X}$	๔.๒๕๘	๔.๑๑๓	๔.๐๗๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๔.๒๕๘	-	๐.๑๔๔*	๐.๑๘๐*
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๔.๑๑๓	-	-	๐.๐๓๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๔.๐๗๗	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับชั้นเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับผลการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

ระดับผลการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.
เกรดต่ำกว่า ๒.๐๐	๕	๔.๒๐๐	๐.๖๘๘
เกรด ๒.๐๐-๓.๐๐	๑๑๙	๔.๒๒๙	๐.๔๕๐
เกรด ๓.๐๑-๔.๐๐	๑๘๒	๔.๐๙๐	๐.๔๙๑
ค่าเฉลี่ยรวม	๓๐๖	๔.๑๔๕	๐.๔๘๒

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับผลการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๐๖)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๐๖	๒	๐.๗๐๓	๓.๕๐๗*	๐.๐๔๘
ภายในกลุ่ม	๖๙.๖๔๗	๓๐๓	๐.๒๓๐		
ผลรวม	๗๑.๐๕๓	๓๐๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๕, ๔.๑๖ พบว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับผลการเรียนต่างกัน (เกรดต่ำกว่า ๒.๐๐ $\bar{X}$ = ๔.๒๐๐, เกรด ๒.๐๑-๓.๐๐ $\bar{X}$ = ๔.๒๒๙, เกรด ๓.๐๑-๔.๐๐ $\bar{X}$ = ๔.๐๙๐) มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับผลการเรียน

ระดับผลการเรียน		เกรดต่ำกว่า ๒.๐๐	เกรด ๒.๐๐-๓.๐๐	เกรด ๓.๐๑-๔.๐๐
	$\bar{X}$	๔.๒๐๐	๔.๒๒๙	๔.๐๙๐
เกรดต่ำกว่า ๒.๐๐	๔.๒๐๐	-	-๐.๐๒๘	๐.๑๑๐
เกรด ๒.๐๐-๓.๐๐	๔.๒๒๙	-	-	-๐.๑๓๙*
เกรด ๓.๐๑-๔.๐๐	๔.๐๙๐	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับผลการเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ นักเรียนที่มีเกรดระหว่าง ๒.๐๐-๓.๐๐ มีความคิดเห็นต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดระหว่าง ๓.๐๑-๔.๐๐

ตารางที่ ๔.๑๘ สรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ		ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
			t	F		
๑.	เพศ	ความคิดเห็นของนักเรียน	๐.๗๔๓	-	๐.๔๕๘	ปฏิเสธ
๒.	อายุ	ความคิดเห็นของนักเรียน	-	๐.๐๔๖	๐.๙๕๕	ปฏิเสธ
๔.	อาชีพผู้ปกครอง	ความคิดเห็นของนักเรียน	-	๐.๕๕๑	๐.๖๘๔	ปฏิเสธ
๔.	ระดับชั้นการเรียนรู้	ความคิดเห็นของนักเรียน	-	๔.๒๔๓*	๐.๐๑๕	ยอมรับ
๕.	ระดับผลการเรียนรู้	ความคิดเห็นของนักเรียน	-	๓.๕๐๗*	๐.๐๔๘	ยอมรับ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ในประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๙ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความจริงใจชัดเจน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความซื่อตรง เมื่อถึงเวลาส่งงาน	๓๘
๒.	เมื่อเก็บของได้มักไม่ส่งคืนให้เจ้าของ	๓๕
๓.	ชอบหยิบของเพื่อนไปแล้วไม่ยอมคืน	๓๒
๔.	ชอบพูดจาให้ร้ายเพื่อนร่วมห้อง	๑๙

จากตารางที่ ๔.๑๙ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความจริงใจชัดเจน พบว่า ขาดความซื่อตรงเมื่อถึงเวลาส่งงาน อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๓๘ คน รองลงมา คือ เมื่อเก็บของได้มักไม่ส่งคืนให้เจ้าของ อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๕ คน และน้อยที่สุดคือ ชอบพูดจาให้ร้ายเพื่อนร่วมห้อง อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๑๙ คน

ตารางที่ ๔.๒๐ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านความจริงใจโดยตรง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรอบรมให้นักเรียนพูดความจริงแม้ต้องถูกทำโทษ	๓๖
๒.	ควรอบรมให้นักเรียนนึกถึงจิตใจผู้อื่น	๓๑
๓.	ควรอบรมให้นักเรียนไม่เป็นคนมักง่ายอยากได้ของใคร	๓๐
๔.	ควรอบรมให้นักเรียนไม่พูดจาให้ร้ายใคร	๑๘

จากตารางที่ ๔.๒๐ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความจริงใจโดยตรง พบว่า มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ควรอบรมให้นักเรียนพูดความจริงแม้ต้องถูกทำโทษ อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๓๖ คน รองลงมาคือ ควรอบรมให้นักเรียนนึกถึงจิตใจผู้อื่น อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๑ คน และน้อยที่สุด คือ ควรอบรมให้นักเรียนไม่พูดจาให้ร้ายใครอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๑๘ คน

ตารางที่ ๔.๒๑ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านความเมตตากรุณา

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ชอบทำร้ายชกต่อยเพื่อนร่วมห้อง	๔๐
๒.	ชอบนำชื่อบุพการีเพื่อนมาล้อเล่น	๓๗
๓.	ขาดความเอื้อเฟื้อแก่ผู้มีฐานะด้อยกว่า	๒๙
๔.	มักจะพูดยั่วยุให้เพื่อนโกรธ	๒๑

จากตารางที่ ๔.๒๑ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความเมตตากรุณา พบว่า ชอบทำร้ายชกต่อยเพื่อนร่วมห้อง อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๐ คน

ลง

ลงมาคือ ชอบนำซื้อบุพการีเพื่อนมาล้อเล่น อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๗ คน และน้อยที่สุด คือ มักจะพุดยั่วให้เพื่อนโกรธ อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๑ คน

ตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ด้านความเมตตากรุณา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรอบรมให้รู้จักความรักเมตตาสงสารต่อผู้อื่น	๓๘
๒.	ควรชี้ให้เห็นความเหมาะสมในการอยู่ร่วมกัน	๓๕
๓.	ควรอบรมให้รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้อื่น	๒๕
๔.	ควรอบรมให้นักเรียนรู้จักคิดก่อนพูด	๑๙

จากตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความเมตตากรุณา พบว่า ควรอบรมให้รู้จักความรักเมตตาสงสารต่อผู้อื่น อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๓๘ คน รองลงมาคือ ควรชี้ให้เห็นความเหมาะสมในการอยู่ร่วมกัน อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๕ คน และน้อยที่สุด คือ ควรอบรมให้นักเรียนรู้จักคิดก่อนพูด อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๑๙ คน

ตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความกตัญญูกตเวที**

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ไม่ช่วยเหลือพ่อแม่เมื่อกลับจากโรงเรียน	๔๓
๒.	ไม่ค่อยให้ความเคารพผู้ใหญ่ผู้สูงวัย	๔๐
๓.	พูดจาไม่ให้ความเคารพต่อผู้ที่มีอุปการคุณ	๓๕
๔.	ไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ครูบาอาจารย์	๓๒

จากตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความกตัญญูตเวท พบว่า ไม่ช่วยเหลือพ่อแม่เมื่อกลับจากโรงเรียน อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๓ คน รองลงมาคือ ไม่ค่อยให้ความเคารพผู้ใหญ่ผู้สูงวัย อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๐ คน และน้อยที่สุด คือ ไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ครูบาอาจารย์ อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๓๒ คน

ตารางที่ ๔.๒๔ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความกตัญญูตเวท

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรชี้ให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการตอบแทนคุณ	๔๑
๒.	ควรอบรมบรรยายให้รู้จักเคารพผู้ใหญ่ผู้สูงวัย	๓๙
๓.	ควรอบรมบรรยายในเรื่องการพูดจา	๓๔
๔.	ควรชี้ให้เห็นคุณโทษของความดื้อรั้นไม่มีเหตุผล	๓๑

จากตารางที่ ๔.๒๔ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านความกตัญญูตเวท พบว่า ควรชี้ให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการตอบแทนคุณอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๑ คน รองลงมา คือ ควรอบรมบรรยายให้รู้จักเคารพผู้ใหญ่ผู้สูงวัย อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๙ คน และน้อยที่สุด คือ ควรชี้ให้เห็นคุณโทษของความดื้อรั้นไม่มีเหตุผล อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๓๑ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความมีระเบียบวินัย**

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ทิ้งขยะไม่ถูกที่ ชอบทำให้สกปรก	๔๐
๒.	ไม่แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ	๓๔
๓.	ขาดระเบียบวินัยขณะซื้ออาหารรับประทาน	๓๒
๔.	ไม่ชอบการบังคับและอยู่ในกฎระเบียบ	๒๘

จากตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ทิ้งขยะไม่ถูกที่ ชอบทำให้สกปรกอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๐ คน รองลงมาคือ ไม่แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๔ คน และน้อยที่สุดคือ ไม่ชอบการบังคับและอยู่ในกฎระเบียบอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๘ คน

ตารางที่ ๔.๒๖ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านความมีระเบียบวินัย**

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรอบรมบรรยายในเรื่องสุขอนามัย	๓๗
๒.	ควรอบรมบรรยายในเรื่องการแต่งกายให้ถูกระเบียบ	๓๒
๓.	ควรอบรมบรรยายในเรื่องการรู้จักต่อแถวต่อคิว	๓๐
๔.	ควรผ่อนผันให้บ้าง เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกต่อต้าน	๒๔

จากตารางที่ ๔.๒๖ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ควรอบรมบรรยายในเรื่องสุขอนามัย อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๓๗ คน รองลงมาคือควรอบรมบรรยายในเรื่องการแต่งกายให้ถูกระเบียบอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๒ คน

และน้อยที่สุด คือ ควรผ่อนผันให้บ้าง เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกต่อต้าน อยู่ในอันดับสุดท้ายมีจำนวน ๒๔ คน

๔.๕ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑. พระสมชาย มนาโป (วงศ์จันทร์ดี) ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๕
๒. พระสุพล มหาปญโญ (อ้ายจ่ม) ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา
๓. พระสมชาย ธมมธีโร (ไยบุญสวัสดิ์) ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบางลี่วิทยา
๔. พระครูติลกวัดนาภรณ์ (สมชาย อคฺคปญโญ) ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนสองพี่น้องวิทยา
๕. อาจารย์สายพิน ชำนาญค้า อาจารย์โรงเรียนบางลี่วิทยา
๖. อาจารย์เปรมจิต ดอกพะยอม อาจารย์โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา
๗. อาจารย์สมวรรณ ทองดอนน้อย อาจารย์โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา

๔.๕.๑ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความจริงใจซื่อตรง

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันถึงแม้ความจริงใจจะดูยาก แต่หากเราพิจารณาเรื่องของผลประโยชน์ คนที่ทำอะไรจริงใจและมีคุณธรรมจริยธรรมต้องเป็นบุคคลที่ไม่ยึดถือผลประโยชน์ตนเองเป็นที่ตั้ง เอาประโยชน์ส่วนรวมมาก่อน ซึ่งในปัจจุบันหายาก ความซื่อตรงย่อมจะขึ้นอยู่กับการยอมรับความจริงของคนในปัจจุบัน สังคมที่เน้นไปที่การแข่งขันแม้แต่การเรียนการสอน บางครั้งครูก็พยายามให้นักเรียนแข่งขันชนะคนอื่นโดยขาดการมุ่งเน้นความสุจริตทำให้ขาดความจริงใจซื่อตรง^๑ พระสงฆ์ต้องปฏิบัติในหน้าที่เป็นเนืองนิตย์ของโลกด้วยการอนุเคราะห์ พระสงฆ์มีหน้าที่ ๒ อย่างคือ ๑) หน้าที่ในการแนะนำสั่งสอนให้ประชาชนเข้าใจความรู้ในธรรมที่ถูกต้อง ๒) มีหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและเรื่องสำคัญอื่นๆ ปัญหาและอุปสรรค คือ พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้านการอบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมกับนักเรียนน้อยไป นักเรียนให้ความสนใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมน้อยมาก ข้อเสนอแนะคือให้พระสงฆ์เข้าไปจัดกิจกรรมในโรงเรียนมากขึ้น^๒ เด็กๆ ที่ได้สัมผัส

^๑สัมภาษณ์ พระสมชาย มนาโป, ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๕, [๑๔ มกราคม ๒๕๕๙].

^๒สัมภาษณ์ พระครูติลกวัดนาภรณ์, ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนสองพี่น้องวิทยา, [๑๔ มกราคม ๒๕๕๙].

ในโรงเรียนที่มีการปลูกฝังและทำการสอนมาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่เริ่มเข้ามาสอนนับถึงตอนนี้เป็นเวลาสิบกว่าปีแล้วตั้งแต่ปี ๔๘ ถือได้ว่าพวกเขามีความตั้งใจ มีความซื่อตรง ยอมรับเมื่อทำผิด แต่ถ้าเป็นเด็กที่ย้ายมา หรือไม่ได้สอนมาจากโรงเรียนอื่นก็มิให้เห็นบ้างที่ไม่ยอมรับ มีการโกหก จะด้วยว่าไม่ได้เรียนกับเรามาตั้งแต่ต้น ไม่ค่อยสนิท อย่างเช่นเราจับได้ในเรื่องของการทำงานส่ง แต่เด็กไม่ยอมรับว่าลอกเพื่อนมา อุปสรรคปัญหาในเรื่องการปลูกฝังไม่มี แค่เพียงว่าถ้าแนวโน้มในตัวเด็กที่ถูกปลูกฝังอบรมมาตั้งแต่มัธยมต้น หรือมีพื้นฐานครอบครัวที่ดี ตัวเด็กได้รับความอบอุ่นพวกเขาก็มีแนวโน้มที่จะเป็นคนมีความจริงจัง หรือบางครั้งกลุ่มเพื่อนที่ดีก็มีส่วนชักนำไปไปในทางที่ดี^๓ การลักเล็กหยิบน้อยเริ่มจากที่บ้าน เพราะพ่อแม่ไม่สอนไม่อบรม เพราะเชื่อว่าลูกทำผิดเล็กน้อยได้ จนกลายเป็นนิสัยส่วนตัว ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นเยาวชนส่วนใหญ่เชื่อว่าซื่อสัตย์แล้วได้อะไร มีผลประโยชน์หรือไม่แล้ว เขาจะได้อะไรตอบแทนจากการสุจริตจริงจัง เด็กหลายคนเชื่อว่าทำดียอมได้ดี แต่ตรงกันข้ามเยาวชนยังเห็นผู้ใหญ่โกงแล้วยังได้ดียิ่งมากในสังคมไทยปัญหานี้ถ้าได้พระสงฆ์มาช่วยแก้ไขบ่มเพาะย่อมจะเห็นผลอย่างจริงจัง^๔ นักเรียนส่วนใหญ่ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถของตน โดยจะคำนึงถึงความถูกต้อง และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ยอมรับในความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำของตน และรักษาคำสัญญาที่ให้ไว้กับตัวเองคือพูดแต่เรื่องที่จริง ไม่กล่าวคำเท็จ และไม่ใส่ร้ายผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน และไม่ลอกการบ้านของเพื่อน^๕

๔.๕.๒ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความเมตตากรุณา

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งด้านสภาพสิ่งแวดล้อมและด้านจิตใจ ทำให้มีการแข่งขันและหันเข้าหาวัตถุนิยมมากขึ้น ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตแปรเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่นนี้ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว ขาดเมตตาธรรม ความรักความสงสารต่อเพื่อนมนุษย์มากขึ้นทุกที ฉะนั้น จึงต้องหันมาพัฒนาการด้านจิตใจ ให้มีความเอื้อเฟื้อ เห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่นบ้าง จึงต้องเริ่มต้นกันที่คุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคล หากไม่แล้วมนุษย์ในสังคมใหม่ก็จะไหลไปตามกระแสสังคมของวัตถุนิยมจนลืมคุณงามความดีของเราไป สถาบันต่าง ๆ ในสังคมต่างก็ตระหนักถึงปัญหาทางสังคม และความสำคัญในการเร่งรัดพัฒนาให้มีความเมตตากรุณาให้เกิด ขึ้นแก่เด็กเยาวชน และบุคคลทั่วไปอีกด้วย^๖ พระสงฆ์เป็นต้นแบบในการมีเมตตากรุณาอยู่แล้ว แต่การที่จะสอนให้นักเรียนมี

^๓ สัมภาษณ์ พระสมชาย ธมฺมธีโร, ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบางลี่วิทยา, [๑๔ มกราคม ๒๕๕๙].

^๔ สัมภาษณ์ นางเปรมจิต ดอกพะยอม, ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, [๑๘ มกราคม ๒๕๕๙].

^๕ สัมภาษณ์ นางสาวพิน ชำนาญคำ, ครูโรงเรียนบางลี่วิทยา, [๒๐ มกราคม ๒๕๕๙].

^๖ สัมภาษณ์ นางสมวรรณ ทองดอนน้อย, ครูโรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา, [๑๙ มกราคม ๒๕๕๙].

เมตตาการุณยากับสภาพสังคมปัจจุบันเป็นไปได้อย่างยากลำบาก เพราะว่าสภาพสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาจากอดีต เรามุ่งเน้นไปที่การแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิต มีการแข่งขันทั้งจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาและอุปสรรคคือความยากจนของสภาพครอบครัวนักเรียนและการขาดการเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองที่ต้องดำรงชีพในสภาพสังคมที่แข่งขันกันสูง^๗ ความเมตตาการุณยาเป็นสิ่งที่ออกมาจากภายในและ เป็นความรู้สึกไปในทางที่ดี ซึ่งจะตรงกันข้ามกับความโกรธความพยาบาท ความรู้สึกที่ดีเช่นนี้จะต้องค่อยๆ สร้าง เพาะบ่มไว้ในใจทีละเล็กละน้อย หน้าที่ในการปลูกฝังจะเริ่มต้นจากครอบครัวก่อน ต่อมาก็จะเป็น หน้าที่ของโรงเรียนซึ่งจะเป็นช่วงเวลาที่สำคัญมาก ดังนั้นทางโรงเรียนและครูจะต้องทำให้เต็มที่ เพื่อที่จะ ประโยชน์แก่เด็กในวันข้างหน้า^๘ ในเรื่องความเมตตาการุณยา โดยส่วนใหญ่่มองว่ามีเป็นกลุ่มๆ ในบางคน อาจด้วยว่าเขาโตแล้วหรือการอบรมเลี้ยงดูการสั่งสอนจากพ่อแม่ คือกลุ่มเด็กที่มีพื้นฐานเรื่องของจิตอาสา ในตัว เด็กเหล่านี้ชอบช่วยเหลือเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จะบอกว่าที่ไม่มีหรือมีน้อยก็ต้องดูพื้นฐานครอบครัว บางครั้งพ่อแม่ไม่อยู่ด้วย เด็กขาดความอบอุ่น กลุ่มนี้จะก้าวร้าว ซึ่งบางคนเราก็เรียกมาพูดคุยถึงปัญหา เอาเหตุผลและความเข้าใจคุยกับเขา ถ้าไม่ใช่เหตุผลเด็กจะดื้อไปอีกอย่างไม่ฟังเราหรือเถียงเรา นี่พบในเด็ก โต ม.๔-ม.๖ ถ้าไม่มีเหตุผลส่วนมากเขาจะเถียง^๙

๔.๕.๓ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความกตัญญูกตเวที

จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องของความกตัญญูเป็นไปในทิศทางที่ดี เพราะนอกจากพระสงฆ์จะ เน้นไปที่เรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณแล้ว โรงเรียนเมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญของ ชาติ ทางโรงเรียนจะร่วมกับพระสงฆ์จัดกิจกรรมส่งเสริมความกตัญญูทั้งต่อผู้มีพระคุณต่อโรงเรียนที่ได้เคย ทำคุณงามความดีเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ระลึกถึงและเชิดชูเกียรติ รวมไปถึงในวันพ่อและวันแม่^{๑๐} ความ กตัญญูถือเป็นหัวใจสำคัญของคุณธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความพยายามให้ ความรู้ความเข้าใจให้มากที่สุดแต่อุปสรรคในเรื่องของเวลา และสถานที่บางครั้งก็ไม่เอื้ออำนวย การ ปลูกฝังเยาวชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในกตัญญู เพียงต้องเลี้ยงดูพ่อแม่เท่านั้น ในความเป็นจริงต้องให้ ความรู้ในเชิงลึกและในทางปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบหลักคือ ต้องขยัน ซื่อสัตย์อดทน และรู้บุญคุณคน แล้วควรตอบแทนต่อผู้มีพระคุณเด็กส่วนใหญ่เข้าใจว่า ความกตัญญูคือต้องเลี้ยงพ่อแม่ทุกอย่างจบแต่ใน ความจริงนั้น ยังมีเรื่องของผู้มีพระคุณที่ควรตอบแทนด้วยการเลี้ยงดูเอาใจใส่ ให้เงินให้ทอง ให้ใจ และควร

^๗ สัมภาษณ์ พระครูติลลวาทนารณ์, อ้างแล้ว.

^๘ สัมภาษณ์ พระสมชาย มนาโป, อ้างแล้ว.

^๙ สัมภาษณ์ พระสุรพล มหาบุญโณ, ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา, [๑๘ มกราคม ๒๕๕๙].

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูติลลวาทนารณ์, อ้างแล้ว.

มีองค์ประกอบปลีกย่อยที่เป็นการแสดงออกถึงการตอบแทนคุณท่าน^{๑๑} ตามโรงเรียนส่วนใหญ่ มักมีกรณีนี้ เรื่องนี้ แต่เด็กฟังครูแล้วรู้สึกเฉยๆ ไม่มีอารมณ์ร่วมด้านการตอบสนองเท่าที่ควร เพราะความกตัญญูในความหมายของพวกเขาเป็นเรื่องลมๆ แล้งๆ เป็นเพียงคำสอนที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมา ไม่ชัดเจนในเชิงเห็นผล เด็กบางคนยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าความกตัญญูคืออะไร ปัญหาข้อนี้พระสงฆ์น่าจะอธิบายให้เด็กฟังได้ดีที่สุด เพราะความกตัญญูในเชิงลึกต้องเกิดขึ้นจากใจเสียก่อนและมุ่งทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ^{๑๒} ความกตัญญูเป็นเรื่องที่มียาก ถ้ามองว่าช่วยเหลือพ่อแม่บางทีเราก็มองไม่เห็น แต่เรื่องของความช่วยเหลือครูบาอาจารย์ถือว่าพวกเขามี และสามารถมองเห็นได้ คือ เคยสั่งสอนเขาให้ช่วยมีน้ำใจต่อครูอาจารย์ เช่น ช่วยครูอาจารย์ถือของ การสอนปลูกฝังก็มีอยู่แล้ว อุปสรรคภาพรวมจะเป็นเรื่องของตัวเด็ก มากกว่าเป็นพื้นฐานมาจากครอบครัวแบบไหน^{๑๓}

๔.๕.๔ แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีระเบียบวินัย

จากการศึกษาพบว่า จากสภาพปัจจุบันสังคมมีปัญหาต่าง ๆ ทางด้านระเบียบวินัยมากมาย เป็นเหตุให้สังคมโดยทั่วไปเกิดความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ จนลืมนึกถึงเรื่องระเบียบวินัย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่เป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิต นักเรียนมักจะทำตามความเคยชิน คือเคยทำอย่างไรที่บ้านก็จะติดเป็นนิสัย เช่น เรื่องการแต่งกายการมาสาย การไม่รักษากฎระเบียบของโรงเรียน จึงเป็นการสมควรที่สถาบันทางศาสนา คือ พระสงฆ์จะเข้ามาช่วยกันอบรมเพาะบ่มนิสัย เด็กจะเคารพและเชื่อฟังพระมากกว่าครู และทางโรงเรียนก็จะให้การสนับสนุน ให้พระสงฆ์ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างจริงจังและมีระบบมากขึ้น และพระสงฆ์ก็ควรจะได้ปรับปรุงบทบาทของตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ให้สมาชิกในสังคมเกิดการยอมรับและเลื่อมใส ซึ่งจะทำให้การสั่งสอนอบรมของพระสงฆ์ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น^{๑๔} นักเรียนส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติด้านความมีระเบียบวินัยต้องอาศัยพระสงฆ์มาเป็นเสาหลักในการอบรมชี้แนะ ถ้าเด็กได้ศึกษาธรรมะมากเท่าไรก็จะมีวินัยมากขึ้นและเด็กยังขาดการกระตุ้นจากครูอาจารย์อย่างจริงจัง ขาดการฝึกฝนด้านความอดทนไม่มี ความมานะเพียงพอ และไม่มีสมาธิที่จะเรียนรู้หรือรับฟัง^{๑๕} การที่พระสงฆ์เข้ามาให้การช่วยเหลือเมตตาอบรมสั่งสอน น่าจะทำให้ นักเรียนเหล่านั้นเข้าถึงแก่นความมีวินัยอย่างลึกซึ้งและกล้าปฏิบัติอย่างไม่เขินอายเพราะวินัยเป็นด่านแรกของชีวิตมนุษย์ที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ถ้าใครก็ตามทำได้

^{๑๑}สัมภาษณ์ นางสาวพิน ชำนาญคำ, อ่างแล้ว.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นางเปรมจิต ดอกพะยอม, อ่างแล้ว.

^{๑๓}สัมภาษณ์ พระสมชาย ฐมธโร, อ่างแล้ว.

^{๑๔}สัมภาษณ์ นางเปรมจิต ดอกพะยอม, อ่างแล้ว.

^{๑๕}สัมภาษณ์ นางสาวพิน ชำนาญคำ, อ่างแล้ว.

หรือทำได้ดีชีวิตก็จะมีแต่ความเจริญ ความรุ่งเรืองในชีวิตล้วนเกิดจากความมีวินัยเป็นพื้นฐาน^{๑๖} เรื่องของวินัยพระสงฆ์ถือเป็นแบบอย่างอยู่แล้วเพราะมีพระวินัยหรือศีล ๒๒๗ ข้อ จึงเป็นแบบอย่างและแนวทางในการรักษา ส่วนการพัฒนาในเด็กต้องอาศัยพื้นฐานทางบ้าน โรงเรียน เป็นผู้อบรมในเบื้องต้น เพราะถือว่าเวลาส่วนใหญ่การใช้ชีวิตของเด็กอยู่กับบ้านและโรงเรียน แล้วจึงให้พระอบรมสั่งสอนเพิ่มเติมเหมือนการต่อยอดให้แข็งแรงเหมือนการปลูกต้นไม้และดูแลเลี้ยงดู^{๑๗}

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวินัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย โดยการแสดงแผนภาพ ดังแผนภาพที่ ๔.๑

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระสุรพล มหาบุญโณ, อ้างแล้ว.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระสมชาย มนาโป, อ้างแล้ว.

แผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านความจริงใจซื่อตรง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง ด้านความจริงใจซื่อตรง พบว่า ความซื่อตรงหรือซื่อสัตย์นี้ ย่อมจะขึ้นอยู่กับการยอมรับความจริงของคน และผู้ที่มีความจริงใจมีคุณธรรมจะเป็นบุคคลที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ตนเป็นที่ตั้งมีความซื่อตรงกล้าที่จะยอมรับเมื่อกระทำผิด แนวโน้มในตัวเด็กที่ถูกปลูกฝังอบรมมาตั้งแต่ประณม-มัธยมต้น หรือมีพื้นฐานครอบครัวที่ดี ตัวเด็กได้รับความอบอุ่นพวกเขาก็มีแนวโน้มที่จะเป็นคนมีความจริงใจการลักเล็กหยิบน้อยเริ่มจากที่บ้าน เพราะพ่อแม่ไม่สอนไม่อบรม เพราะเชื่อว่าลูกทำผิดเล็กน้อยได้ จนกลายเป็นนิสัยส่วนตัวไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ต่อมาก็จะเป็นโรงเรียนที่ทำการสั่งสอนและปลูกฝังให้เด็ก ให้พวกเขามีความจริงใจที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยจะคำนึงถึงความถูกต้องและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

๒) ด้านความเมตตากรุณา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง ด้านความเมตตากรุณา พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว ขาดเมตตาธรรม ความรักความสงสารต่อเพื่อนมนุษย์มากขึ้นจึงจำเป็นต้องหันมาพัฒนาการด้านจิตใจกันบ้าง ให้มีความสงสาร เอื้อเฟื้อเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่นบ้างพวกเขาจะไม่คิดทำให้ใครต้องเดือดร้อนลำบากใจโดยมีศาสนาและพระสงฆ์เป็นต้นแบบในการมีเมตตากรุณาอยู่แล้ว แต่การที่จะอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีเมตตากรุณากับสภาพสังคมปัจจุบันเป็นไปได้อย่างยากลำบากแต่กับเด็กที่มีพื้นฐานเรื่องของจิตอาสาอยู่ในตัวเขาและชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นพื้นฐานอยู่แล้วจะเป็นเครื่องที่แสดงถึงความรักเมตตา เข้าใจถึงเหตุและผลของการทำความดี ย่อมจะได้รับในสิ่งที่ดีตอบแทน เด็กจะไม่ติดต่อต่อต้านต่อครูอาจารย์ที่สั่งสอนพวกเขา

๓) ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ พบว่า ความกตัญญูในเชิงลึกต้องเกิดขึ้นจากใจกตัญญูคือต้องตอบแทนคุณพ่อแม่และผู้มีพระคุณทุกอย่างตั้งแต่ต้นจนจบแต่ในความจริงนั้น ยังมีเรื่องของการตอบแทนผู้มีพระคุณที่ควรด้วยการเลี้ยงดุเอาใจใส่ ให้เงินให้ทองใช้ ให้ใจให้ความรัก และยังมีองค์ประกอบปลีกย่อยอีกหลายอย่าง ที่เป็นการแสดงออกถึงการตอบแทนคุณท่านพระสงฆ์จะเน้นไปที่เรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกระดับเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ระลึกนึกถึงส่งเสริมความกตัญญูทั้งต่อประเทศชาติ ต่อผู้มีพระคุณต่อโรงเรียนที่ได้เคยทำคุณงามความดีซึ่งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจในกตัญญู เพียงต้องเลี้ยงดุพ่อแม่เท่านั้น

๔) ด้านความมีระเบียบวินัย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสองพี่น้อง ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่าสภาพปัจจุบันทางสังคมมีปัญหาต่าง ๆ ด้านความมีระเบียบวินัยอย่างมากมาย เป็นเหตุให้สังคมโดยทั่วไปเกิดความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้วินัยเป็นด้านแรก

ของชีวิตมนุษย์ที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เด็กมักจะมึนสับสนทำตามความเคยชินคือเคยทำอะไรที่บ้านก็จะติดเป็นนิสัยที่เปลี่ยนแปลงยาก แม้ทางโรงเรียนจะพยายามอย่างหนักเพื่อปลูกฝังนักเรียนส่วนใหญ่ก็ยังขาดคุณสมบัติด้านความมีระเบียบวินัยอยู่มาก ต้องอบรมทั้งที่บ้านและโรงเรียน แล้วจึงให้พระสงฆ์อบรมสั่งสอนเพิ่มเติมเหมือนการต่อยอดให้แข็งแกร่งเหมือนการปลูกต้นไม้และดูแลเลี้ยงดู จึงต้องอาศัยพระสงฆ์มาเป็นเสาหลักในการอบรมชี้แนะ พระสงฆ์จะเข้ามาช่วยกันอบรมเพาะบ่มนิสัยเด็กจะให้ความเคารพและเชื่อฟังพระมากกว่าครูเด็กที่ขาดการฝึกฝนด้านความอดทนไม่มีความมานะเพียงพอ และไม่มีสมาธิที่จะเรียนรู้หรือรับฟังการใช้ชีวิตในภายหน้าของเด็กก็จะเป็นเรื่องยากลำบากมาก